

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul deciziei președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații privind regimul de autorizare generală pentru furnizarea serviciilor poștale

I. Introducere

În vederea armonizării cadrului legislativ intern cu legislația europeană în materie, în anul 2013 a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013 privind serviciile poștale, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 187/2013, act normativ care a fost ulterior modificat și completat prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2016, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr. 238/2016.

Potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (1) și (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013, furnizarea serviciilor poștale în România se realizează în condițiile regimului de autorizare generală adoptat de autoritatea de reglementare, regim juridic care stabilește drepturile și obligațiile furnizorilor de servicii poștale. În prezent, sediul materiei se regăsește în Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației nr. 2858/2007 privind furnizarea serviciilor poștale, modificată și completată prin Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 891/2009 și, respectiv, prin Decizia președintelui Autorității Naționale pentru Administrare și Reglementare în Comunicații nr. 513/2013.

Autoritatea de reglementare, respectând principiile transparenței, nediscriminării, proporționalității și obiectivității, stabilește condițiile și procedura de obținere, modificare, suspendare și retragere a dreptului de a furniza servicii poștale în condițiile regimului de autorizare, în temeiul dispozițiilor art. 7 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013.

Deși, în exercitarea acestor competențe, ANCOM a revizuit în cursul anului 2013 regimul de autorizare generală pentru furnizarea serviciilor poștale, prin care s-a urmărit, în principal, transpunerea cât mai fidelă a prevederilor legale intrate în vigoare la nivel primar în cursul respectivului an, totuși, de la acel moment, piața serviciilor poștale a continuat să evolueze rapid, fapt pentru care se identifică necesitatea actualizării unora dintre dispozițiile legale adoptate la acea vreme, în sensul adaptării lor la realitățile pieței poștale.

În plus, intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 27/2016 a generat o nouă realitate juridică, ce are implicații inclusiv la nivelul regimului de autorizare generală, având în vedere că dispozițiile acestui act normativ vizează restrângerea sferei serviciului universal prin excluderea serviciilor care au ca obiect trimiterea în număr mare, clarificarea unor termeni și definiții, precum cel de „trimitere poștală”, „serviciu de trimitere recomandată”, reglementări care determină

adoptarea la nivelul legislației secundare a unor drepturi și obligații în sarcina furnizorilor de servicii poștale.

În acest context legislativ, se impune în sarcina Autorității revizuirea legislației secundare, prin implementarea noilor dispoziții cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 27/2016, vizând, în principal, reclassificarea tipurilor de servicii poștale incluse în sfera serviciului universal și, respectiv, în afara acesteia, și transpunerea drepturilor și obligațiilor stabilite prin noul cadru de reglementare primară. În același timp, revizuirea Deciziei președintelui ANRCTI nr. 2858/2007 este necesară și ca urmare a evoluțiilor intervenite pe piața de resort care fac ca anumite prevederi din acest act normativ să nu mai fie de actualitate sau suficiente în raport cu noile tendințe inovative din sectorul serviciilor poștale. Totodată, revizuirea cadrului legal secundar se impune și prin prisma experienței acumulate de Autoritate ca urmare a aplicării actualelor norme legale, în scopul de a clarifica anumite aspecte punctuale care au creat dificultăți de implementare și abordare armonizată, astfel încât să se asigure furnizarea de servicii poștale în condițiile unei piețe libere concurențiale și protejarea intereselor utilizatorilor de servicii poștale.

Drept urmare, prin proiectul de decizie propus consultării publice, ANCOM urmărește realizarea unui nou cadru secundar de reglementare și abrogarea Deciziei președintelui ANRCTI nr. 2858/2007.

II. Obiectul reglementării

În consecință, prin proiectul de decizie supus consultării publice s-a urmărit, în principal, în ordinea dispunerii lor în cadrul proiectului, modificarea și clarificarea următoarelor aspecte:

Certificatul-tip de atestare a dreptului de a furniza servicii poștale

Având în vedere modificările survenite la nivelul legislației primare în ceea ce privește termenul de eliberare de către Autoritate a certificatului-tip de atestare a dreptului de a furniza servicii poștale, se impune transpunerea în prezentul proiect de decizie a acestor prevederi, termenul de eliberare de către ANCOM a certificatului-tip urmând să fie de 15 zile lucrătoare, după caz, de la data realizării notificării, în condițiile legii, sau de la data primirii de către ANCOM a documentelor, transmise de către solicitant/furnizor, care au drept efect emiterea de către Autoritate a unui nou certificat-tip (de exemplu, documente care atestă modificarea datelor de identificare a furnizorului; cerere din partea furnizorului privind renunțarea la anumite tipuri de servicii poștale etc.). În mod corelativ, termenul de eliberare a răspunsului din partea Autorității prin care se solicită îndeplinirea cerințelor legale, atunci când, de exemplu, notificarea transmisă ori vreun alt document care face parte integrantă din aceasta nu întrunește toate condițiile de formă și de fond pentru validitate, va fi de 15 zile lucrătoare de la data primirii documentelor relevante de către ANCOM.

De asemenea, ținând seama de dificultățile de interpretare a legislației întâmpinate de către unii dintre furnizorii de servicii poștale în ceea ce privește validitatea certificatului-tip de atestare a dreptului de a furniza servicii poștale având ca obiect trimiteri poștale internaționale, în sensul extinderii aplicării acestuia și dincolo de granițele României, ANCOM consideră oportună introducerea unei prevederi explicite având ca obiect valabilitatea teritorială a certificatului-tip de atestare a dreptului de furnizare astfel emis de către ANCOM. În plus, din aceleași considerente, ANCOM a reformulat denumirile unor servicii poștale având ca obiect trimiteri poștale internaționale prevăzute în Decizia președintelui ANRCTI nr. 2858/2007, indicând operațiunile aferente acestor servicii poștale care pot fi prestate de către furnizori pe teritoriul României. Cu această ocazie, ANCOM subliniază încă o dată că certificatul-tip de atestare a dreptului de a furniza servicii poștale emis de către Autoritate în virtutea atribuțiilor sale legale este valabil doar pe teritoriul național, un furnizor având dreptul de a presta, în

afara României, servicii poștale având ca obiect trimeri poștale internaționale numai în măsura în care respectă, în mod suplimentar reglementărilor naționale incidente în domeniul serviciilor poștale, și legislația statelor pe teritoriul cărora prestează operațiuni aferente serviciilor poștale respective (inclusiv, a statelor tranzitate de trimiterea poștală internațională). Astfel, acesta este deci implicit ținut de obligația de a deține autorizațiile, licențele sau avizele necesare prevăzute de legislația respectivelor state, precum și de obligația respectării condițiilor de acceptare stabilite de țările de destinație și a prevederilor legislației vamale în vigoare.

Încetarea dreptului de a furniza servicii poștale

Având în vedere experiența Autorității dobândită ca urmare a aplicării legislației secundare în ceea ce privește furnizarea serviciilor poștale, în scopul preîntâmpinării unor neînțelegeri susceptibile de a genera dificultăți cu privire la exercitarea drepturilor și obligațiilor de către furnizori, ANCOM a considerat potrivită realizarea unor intervenții menite să clarifice procedura privind renunțarea la dreptul de a furniza servicii poștale.

Astfel, încetarea dreptului de a furniza servicii poștale solicitată de către furnizor se va produce la data transmiterii în acest sens a cererii cuprinse în Anexa nr. 3 a proiectului de decizie ori la data indicată de către furnizor, dacă aceasta este ulterioară datei transmiterii, doar în măsura în care, coroborat cu datele înscrise în documentele comunicate Autorității și în bazele de date ale altor instituții publice (de exemplu, în baza de date a Oficiului Național al Registrului Comerțului), respectiva solicitare îndeplinește toate cerințele legale privind transmiterea, forma și conținutul său.

De asemenea, având în vedere că în perioada de suspendare a dreptului de a furniza servicii poștale ca urmare a aplicării de către Autoritate a unei sancțiuni în acest sens, furnizorul își păstrează, exclusiv în relația cu ANCOM, doar obligațiile prevăzute de regimul de autorizare generală și de alte prevederi legate de activitate de furnizare de servicii poștale, fiind așadar în imposibilitatea de a exercita în această perioadă vreunul dintre drepturile care revin calității de furnizor, inclusiv pe cel de a solicita încetarea dreptului de a furniza serviciile poștale în legătură cu care ANCOM a dispus aplicarea sancțiunii suspendării, Autoritatea a considerat necesară adoptarea unei prevederi explicite în acest sens. Drept urmare, într-o asemenea situație, cererea furnizorului de renunțare la dreptul de a furniza servicii poștale, transmisă către ANCOM în intervalul de timp în care acesta este sancționat cu suspendarea drepturilor, va fi respinsă ca inadmisibilă, furnizorul putându-și însă exercita acest drept din momentul încetării sancțiunii, când drepturile prevăzute de regimul de autorizare generală renasc în temeiul legii.

Totodată, proiectul deciziei supus consultării publice transpune și noile prevederi ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013 care vizează imposibilitatea furnizorului de a mai dobândi dreptul de a furniza servicii poștale pentru o perioadă de 3 ani de la data retragerii acestui drept.

Regimul de autorizare generală pentru furnizarea serviciilor poștale

În prezent, Anexa nr. 1 din Decizia președintelui ANRCTI nr. 2858/2007 stabilește condițiile în care furnizorii beneficiază de regimul de autorizare generală, precum și drepturile și obligațiile aplicabile acestora în calitate de furnizori de servicii poștale.

Referitor la modificările și completările aduse regimului de autorizare generală pentru furnizarea serviciilor poștale, a fost avută în vedere transpunerea cât mai fidelă a cadrului general în vigoare, însă, în principal, acestea au avut ca fundament inovațiile din sectorul serviciilor poștale, care au cunoscut un trend ascendent în ultima perioadă, precum și problemele practice întâlnite de către ANCOM în aplicarea legislației secundare, care au determinat, în consecință, aducerea de clarificări în

acest sens prin prezentul proiect. Astfel, ținând seama de obiectul prezentului proiect de decizie, acesta are menirea să sporească gradul de transparență, înglobând în acest act normativ drepturile și obligațiile furnizorilor de servicii poștale, pe de o parte, pentru a facilita aducerea la cunoștința utilizatorilor a informațiilor corecte și relevante și, pe de altă parte, pentru a supune atenției furnizorilor îndeplinirea corespunzătoare a obligațiilor care decurg din dispozițiile legale în vigoare în domeniul serviciilor poștale.

În scopul unei alinieri cât mai fidele a prevederilor legislației secundare la dispozițiile cadrului de reglementare primar, lista serviciilor poștale a fost actualizată, pachetele mici făcând obiectul unui serviciu poștal inclus în sfera serviciului universal, iar sacii „M” ai unui serviciu poștal reglementat distinct în afara sferei. Totodată, sfera serviciului universal a fost restrânsă prin excluderea serviciilor care au ca obiect trimiteri poștale (trimiteri de corespondență, pachete mici, colete și imprimate) în număr mare, fiind astfel diferențiate serviciile cu caracter comercial față de cele incluse în sfera serviciului universal.

De asemenea, pentru uniformitate cu dispozițiile legislației primare, denumirea serviciului poștal „*Ramburs*” din cadrul Deciziei președintelui ANRCTI nr. 2858/2007 se va înlocui cu cea de serviciu poștal „*Contra ramburs*”, urmând ca „*serviciul Ramburs*” din cuprinsul oricărui document emis anterior adoptării prezentului proiect de decizie să se citească „*serviciul Contra ramburs*”.

În contextul actual, în care comportamentul și preferințele de consum ale utilizatorilor de servicii poștale sunt influențate din ce în ce mai mult de progresul tehnologic, actuala reglementare cuprinsă în Decizia președintelui ANRCTI nr. 2858/2007 pare insuficientă în raport cu inovațiile din sectorul serviciilor poștale. Drept urmare, prin proiectul supus consultării publice, ANCOM propune adaptarea normelor legale cuprinse în regimul de autorizare generală pentru furnizarea serviciilor poștale la tendințele din piață, avându-se în vedere cu precădere tehnologiile și sistemele (semi) automate deja întrebuițate de către o parte dintre furnizori, care, în funcție de gradul de automatizare și dotările de care dispun, pot reprezenta atât puncte de acces, cât și de contact (nedeservite de personal) automatizate.

De asemenea, ANCOM a propus prin prezentul proiect de decizie stabilirea de către furnizori, în cadrul condițiilor generale privind furnizarea serviciilor poștale, a unui set minim de informații privind condițiile de acceptare a trimiterilor poștale în propria rețea poștală, în scopul asigurării unor condiții echitabile și nediscriminatorii față de utilizatori.

Totodată, pentru a veni în sprijinul furnizorilor astfel încât aceștia să asigure servicii poștale de calitate, în condiții proporționale și transparente față de utilizatorii acestora, prezentul proiect de decizie prevede în sarcina furnizorilor obligația de a stabili, corelativ timpilor de livrare, și termenele de returnare la expeditor sau integrator a trimiterilor poștale care nu au fost predate destinatarilor.

Modificările și completările intervenite în legislația primară cu privire la serviciul de trimitere recomandată au atras în sarcina Autorității responsabilitatea de a stabili regulile în care acest serviciu poștal poate fi prestat, astfel încât să existe condiții echitabile și transparente în raportul dintre furnizor și utilizator. În acest context, furnizorul beneficiază de libertatea de a identifica, în cadrul condițiilor generale privind furnizarea serviciilor poștale, momentul până la care expeditorul poate solicita dovada privind depunerea, respectiv livrarea trimiterii poștale care face obiectul serviciului de trimitere recomandată, precum și a celui în care va comunica acestuia dovada solicitată. În vederea stabilirii termenului în care expeditorul beneficiază de dreptul de a solicita dovada privind depunerea, respectiv livrarea trimiterii poștale, furnizorul va trebui să aibă în vedere faptul că acesta nu poate fi inferior perioadei de păstrare a trimiterilor poștale care nu au fost predate destinatarului și nici returnate expeditorului stabilită ca perioadă minimă de prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 13/2013, respectiv 9 luni de la data colectării de către furnizor a respectivei trimiteri poștale. Prin analogie, ținând seama de definiția serviciului de trimitere cu valoare declarată prevăzută de Ordonanța de urgență nr. 13/2013, prevederi similare sunt valabile și în cazul acestui serviciu.

Tot pentru a asigura un nivel ridicat de acuratețe în ceea ce privește relația dintre furnizor și utilizator cu privire la serviciile solicitate de către acesta din urma, ANCOM a propus prin prezentul proiectul de decizie ca în cazul anumitor servicii, respectiv serviciul poștal contra ramburs, confirmare de primire, schimbare destinație, livrare specială și serviciul de trimitere cu valoare declarată, acestea să poată fi prestate numai în condițiile eliberării de către furnizor a unui înscris, care să ateste serviciul pentru care a optat expeditorul sau integratorul. Astfel, în acest sens, la momentul acceptării în rețeaua sa poștală a unei trimiteri poștale care face obiectul unuia dintre aceste tipuri de servicii, furnizorului îi revine obligația de a elibera expeditorului/integratorului un înscris care să ateste tipul serviciului ales de către acesta, bucurându-se însă de dreptul de a stabili unilateral modalitatea de comunicare a acestei informații, spre exemplu, prin înscrierea denumirii serviciului poștal pe bonul fiscal, pe factura fiscală, într-o rubrică corespunzătoare din cadrul documentului de transport, într-un document (suplimentar) destinat acestui scop.

Clarificări au fost aduse prin prezentul proiect de decizie și în cazul serviciului express. Astfel, pentru îmbunătățirea clarității obligațiilor furnizorilor de servicii poștale în ceea ce privește timpii de livrare garantați ai serviciului express, textul proiectului de decizie cuprinde o normă redactată special pentru reglementarea acestui aspect. În acest sens, în vederea asigurării premiselor furnizării serviciului conform caracteristicilor sale, fără a aduce însă atingere normelor legale reglementate de Codul Muncii, precum și o informare clară și corectă a utilizatorilor, furnizorul serviciului poștal express are posibilitatea de a-și stabili, în prealabil, un program de lucru (zilele și programul orar aferent acestora) privind colectarea trimiterilor poștale care fac obiectul acestui serviciu astfel încât, în funcție de locul colectării și destinația trimiterilor poștale, să garanteze respectarea livrării acestora în conformitate cu timpii de livrare reglementați pentru serviciul express prin prezentul proiect de act normativ, respectiv în cazul trimiterilor poștale interne, 12 ore în cadrul aceleiași localități, 24 de ore între reședințele de județ și intrajudețean și 36 de ore între oricare alte două localități, în acord cu orarul său de muncă. În absența indicării unui astfel de program de colectare a trimiterilor poștale interne ce fac obiectul serviciului express, furnizorul va asigura livrarea trimiterilor poștale în termenele stabilite prin acest proiect, indiferent de momentul preluării trimiterii poștale și de orarul de muncă al furnizorului. De asemenea, modificări au fost propuse și cu privire la trimiterile poștale internaționale care fac obiectul serviciului express, obligațiile din cuprinsul proiectului de decizie cu privire la timpii de livrare garantați făcând referire doar la trimiterile poștale internaționale care sunt colectate de pe teritoriul României. Astfel, în acest caz este reglementat în mod expres doar timpul cât aceste trimiteri se află pe teritoriul României. De asemenea, în cazul trimiterilor poștale internaționale colectate de pe teritoriul României și care urmează a fi livrate unui destinatar aflat în unul dintre statele membre ale Uniunii Europene sau ale Spațiului Economic European, furnizorul serviciului express are obligația de a stabili și respecta timpii garantați, exprimați în ore, aferenți perioadei în care trimiterea poștală se află în afara teritoriului României.

Având în vedere dificultățile de interpretare a dispozițiilor legale având ca subiect avizarea de către furnizor a destinatarului cu privire la încercarea sa de a-i livra o trimitere poștală și, corelativ, a obligației sale complementare, de păstrare la un punct de contact, în vederea predării, a trimiterii poștale care nu a putut fi predată destinatarului, ANCOM a considerat oportună aducerea unor clarificări în acest sens.

Prin urmare, în scopul asigurării unei informări complete a destinatarului cu privire la datele necesare în vederea ridicării de la furnizor a trimiterii poștale, ANCOM a propus prin proiectul de decizie supus consultării publice, setul minim de informații care va trebui să se regăsească în avizul comunicat de furnizor.

În același sens, proiectul de decizie reglementează și obligațiile furnizorilor privind avizarea în cazul în care la adresa de livrare nu este instalat niciun recipient pentru primirea trimiterilor poștale. Această împrejurare creează dificultăți de ordin practic în asigurarea unei trimiteri pe suport hârtie a avizului către destinatar, furnizorul urmând ca în funcție de circumstanțele concrete existente la adresa destinatarului, să decidă prin ce mijloc va comunica destinatarului avizul (aceasta putându-se realiza

inclusiv prin mijloace electronice), astfel încât să ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că avizul va ajunge la cunoștința destinatarului.

De asemenea, ținând seama de particularitățile serviciului livrare specială și ale serviciului express, obligația de avizare a destinatarului și, respectiv, de păstrare a trimiterii poștale la dispoziția destinatarului, nu va subzista în cazul trimiterilor poștale care fac obiectul unuia dintre aceste două servicii poștale.

Totodată, proiectul de decizie a ținut seama și de anumite sesizări din partea utilizatorilor referitoare la posibilitatea returnării cu celeritate la expeditor a trimiterii poștale în cazul unei încercări eșuate de livrare a trimiterii poștale, fără parcurgerea de către furnizor a procedurii de avizare și de păstrare a trimiterii poștale la dispoziția destinatarului, de exemplu în cazul în care predarea tardivă a trimiterii poștale către destinatar, după termenul de livrare stabilit, ar fi de prisos ori în cazul unor trimiteri poștale ce au ca obiect bunuri perisabile. Astfel, prin prezentul proiect de decizie s-a propus ca furnizorul să procedeze la returnarea trimiterii poștale, fără parcurgerea procedurilor de avizare și de păstrare a trimiterilor poștale, în termenul pe care și-l stabilește în cadrul condițiilor generale privind furnizarea serviciilor poștale, atunci când sunt întrunite cumulativ următoarele două criterii: furnizorul oferă această facilitate prin intermediul condițiilor generale privind furnizarea serviciilor poștale adoptate, iar expeditorul/integratorul a solicitat, în scris, la momentul depunerii trimiterii poștale returnarea trimiterii poștale, fără avizarea destinatarului și, respectiv, fără păstrarea trimiterii poștale la dispoziția acestuia.

Actualizarea condițiilor generale privind furnizarea serviciilor poștale

Ca urmare a modificărilor și completărilor propuse prin proiectul deciziei supus consultării publice, până la data de 31 octombrie 2017, toți furnizorii de servicii poștale au obligația de a transmite către ANCOM condițiile generale privind furnizarea serviciilor poștale actualizate în conformitate cu dispozițiile legale din prezentul proiect de act normativ, neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 14, în termenii și condițiile prevăzute în cuprinsul *Proiectului*, reprezentând o nerespectare de către furnizorul de servicii poștale a obligațiilor ce îi incumbă, potrivit regimului de autorizare generală, faptă care poate fi sancționată potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență nr. 13/2013.

Obligația menționată se va considera îndeplinită numai în măsura în care la data 31 octombrie 2017, inclusiv, condițiile generale privind furnizarea serviciilor poștale transmise către ANCOM întrunesc toate cerințele legale cu privire la formă și conținut. Până la momentul începerii prestării serviciilor poștale în conformitate cu condițiile generale privind furnizarea serviciilor poștale modificate în conformitate cu prevederile proiectului de decizie supus consultării publice, dar nu mai târziu de data de 31 octombrie 2017, vor fi aplicabile condițiile generale privind furnizarea serviciilor poștale elaborate și transmise ANCOM în conformitate cu dispozițiile Deciziei președintelui ANRCTI nr. 2858/2007, cu excepția clauzelor referitoare la condițiile în care este angajată răspunderea contractuală a furnizorului față de utilizator, cărora le vor fi aplicabile dispozițiile art. 42 alin. (1) lit. a) și c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013.

III. Concluzii

Proiectul de decizie va fi supus consultării publice, prin publicarea acestuia pe pagina de internet a ANCOM, în conformitate cu prevederile art. 49 alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 13/2013, pentru o perioadă de 45 de zile.